

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vniuersa Theologia Scholastica, Speculatiua, Practica

Ad methodum S. Thomæ, quatuor Tomis comprehensa

Tanner, Adam

Ingolstadii, 1626

III. An attributa diuina inter se & ab essentia distingua[n]tur ratione ac etiam virtualiter, & quo fundamento.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72856](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72856)

nymos; alioquin definitio, & definitum, quia à parte rei nullo modo differunt, essent termini synonymi; quod est contra Aristotelem ibidem, & communem philosophiam. Itaque etiam si voces aliquarum eandem significant, si tamen eam significant sub diuersis conceptibus, non erunt synonymæ: sicut etiam ratio inferior & superior non sunt synonymæ, licet eandem prorsus à parte rei vim intelligendi significant.

Quarto obijcitur. A summè perfecto abesse debet confusio; ubi autem nulla est distinctio, necessario datur confusio, quæ distinctio opponitur. Ergo in summè perfecto debet esse distinctio.

Respondetur negando minorem; quia in summa identitate non potest esse confusio, quæ necessario supponit plura. Confusio enim non est, nisi in aliqua multitudine inordinatâ plurium. Contrario distinctio summa entium esse potest, cum summa confusione, ut in lapidibus, vel granis hordei, milij, arenæque temerè in vnum cumulum congestis cernitur. Quanquam prout attributa diuina ratione plura sunt, eatenus utique etiam sunt distincta distinctione confusio opposita, hoc est, ordinem quandam inter se rationis, & nexum habentia; ita ut in Deo concipiamus prius essentiam, deinde potentias, denique actus; & in his ipsis intellectionem ante volitionem, &c.

13 Quinto obijcitur. Singula attributa seorsum sumpta, magis sunt idem sibi, quam comparata reliquis; ita ut v. g. sapientia magis sit idem secum, quam cum bonitate, vel amore, hoc autem fieri non potest, nisi eidem quatenus comparatur cum bonitate, vel amore, desit à parte rei aliquis modus identitatis ex natura rei, quem habet respectu sui ipsius.

Respondetur cum Capreolo loc. cit. maiorem esse veram, latè loquendo de identitate, non autem si loquamur solum de identitate à parte rei, siue ex natura rei. A parte rei enim omnia attributa, & sibi ipsis singula, & cum alijs æquè sunt idem, ut dictum. Quia tamen secundum nostram rationem inter se distinguuntur, cum fundamento in re; quomodo vnum, & idem attributum, seu perfectio à seipso non distinguitur, idè rectè dici potest, attributa inter se plus (nimirum ratione) distingui, quam singula à seipsis; ac proinde etiam singula secum ipsis maiorem identitatem habere (secundum rationem) quam cum alijs comparata. Idem dicendum de distinctione virtuali, quæ re ipsa & actu non est, nisi distinctio rationis, cum fundamento in re, ut dicitur dub. seq.

Sexto obijcitur. Quævis perfectio absoluta non minus est in Deo, secundum propriam rationem ab alia distinctam, ante omnem actum intellectus, quam paternitas, ac filiatio: istæ verò in Deo sunt verè, & propriè ante omnem actum intellectus distinctæ: Ergo & illæ.

Respondetur maiorem esse ambiguam. Nam si verba illa, ante omnem actum intellectus, denominent terminum distinctum, falsa est: Quia vna perfectio non est ab alia ante omnem actum intellectus distincta: si autem denominent verba illa, esse in Deo secundum propriam rationem, vera est maior: vera etiam minor; sed consequentia nulla: quia sunt quatuor termini; nimirum 1. perfectio absoluta. 2. esse in Deo ante omnem actum intellectus, secundum

propriam rationem ab alia distinctam. 3. paternitas, & filiatio. 4. esse in Deo propriè ante omnem actum intellectus distinctas. Aliud enim est esse in Deo ante omnem actum intellectus, secundum propriam rationem, qua nempe ratione ab alijs singula attributa distinguuntur; & esse in Deo distincta, ante omnem actum intellectus.

DVBIVM III.

An attributa diuina inter se & ab essentia diuina distinguuntur ratione, ac etiam virtualiter; & quo fundamento.

S. Thom. 1. p. q. 13. a. 4.

Sunt ex Scholasticis nonnulli, qui contra Scotum adeo negant, attributa diuina inter se, & ab essentia diuina ex natura rei distingui, ut negent etiam, distingui ratione; idque eo fundamento, quod vniuersim existimant, distinctionem rationis inter terminos seu obiecta realia nullam esse; non minus, quam inter entia rationis, nulla potest esse distinctio realis. Ita docent Nominales, speciatim Ockam in 1. d. 2. quæst. 2. Gabriel quæst. 2. artic. 2. Gregorius Ariminensis in 1. d. 8. quæst. 2. art. 1. Maior d. 8. quæst. 1. Petrus de Alliaco quæst. 6. a. 2. Mayrond. 8. q. 4.

Alij verò etsi fateantur, attributa diuina inter se, & ab essentia diuina distingui ratione; negant tamen distingui plus, quam ratione ratiocinante, iuxta ea, qua diximus initio dub. præcedenti. Ita quidam relati apud Nyphum lib. 1. 2. metaph. disput. 13. cap. 3. afferentes, omnia nomina Deo attributa esse synonyma. Idem significant Magister in 1. d. 8. & author Comment in Boet. lib. 1. de Trinit. dum aiunt, attributa diuina distingui solum secundum nomina. Fundamenta huius sententiæ inferius refellentur. Qui vero docent, distingui plus quam ratione ratiocinante, adhuc tamen in fundamento distinctionis non conueniant, ut dicetur.

Affertio I. Attributa, & perfectiones diuinæ distinguuntur inter se, & ab essentia diuina ratione. Ita communis Doctorum, quorum aliquos citabimus assert. 3. & traditur à SS. Patribus. Optimè S. Augustinus epist. 102. *Legitur quidem & spiritus sapientia multiplex, sed rectè dicitur etiam simplex: Multiplex enim, quoniam multa sunt qua habet; simplex autem, quoniam non aliud, quam quod habet, est.* Ratio est. Quia de re, nullo modo, nec ratione quidem distincta, non possunt prædicari termini contradictorij, ut fieri in proposito inferius patebit, & dictum dub. præcedente. Fundamentum Nominalium nullum est. Quia etsi quidem re distingui non possint, nisi realia; hæc tamen etiam, præsertim si virtute multiplicia sint, distingui possunt ratione, eo ipso quod diuersa ratione concipi, adeoque diuersis conceptibus substatere possunt.

Affertio II. Attributa diuina non distinguuntur solum vocibus, seu materialiter, velut nomina.

syno-

synonyma. Ita communis Doctorum, qui negant, attributa diuina esse synonyma, vt dicitur q. 7. Probatur. Tum quia iuxta scripturam, & SS Patres, quedam prædicata realia tribuuntur vni attributo, quæ non attribuuntur alijs, vt intellectus intelligit, non voluntas. Tum quia vnum attributum demonstratur ex alio; quorum neutrum in synonymis fieri potest, vt patet. Plura assert. seq.

2 Assertio III. Attributa; & perfectiones diuinæ non distinguuntur solum ratione ratiocinante, sed etiam ratiocinata. Ita communiter Doctores, dum asserunt, eam distinctionem habere fundamentum in re, etsi complementum habeat ex operatione intellectus. Quod docet S. Thomas opusc. 72. ad q. 4. & in 1. d. 2. q. 1. a. 2. Henricus in sum a. 52. quæst. 2. & 3. Ægidius in 1. d. 2. p. 1. q. 3. a. 1. Bacon in 1. d. 2. q. 2. art. 3. Capreolus d. 8. q. 4. art. 1. & 2. Ferrariensis lib. 1. cont. gent. cap. 35. Caietanus de ente, & essent. quæst. 12. Torres 1. p. q. 28. a. 2. d. 1. Gregorius de Valentia hic q. 13. p. 3. Molina 1. p. q. 28. a. 2. disp. 2. Bannes, Zumel, & alij recentiores Thomistæ ead. q. 28. Suarez 1. p. lib. 4. de Deo, cap. 4. Verba S. Thomæ in 1. d. 2. q. 1. a. 2. sunt ista: *Quia vnum quodq; attributorum est in Deo secundum sui verissimam rationem, & ratio sapientiæ non est ratio bonitatis in quantum huiusmodi, relinquuntur, quod sunt diuersa ratione, non tantum ex parte ipsius ratiocinantis, sed ex proprietate ipsius rei. Et ibidem art. 3. Respondes, inquit, quod sapientiæ, & bonitatis, & omnia huiusmodi, sunt omnino vnum re in Deo, sed differunt ratione: & hæc ratio non est tantum ex parte ipsius ratiocinantis, sed ex proprietate ipsius rei.*

Probatur assertio primò. Illa distinguuntur inter se ratione ratiocinata, quæ ratione distinguuntur, cum fundamento in re: perfectiones diuinæ ita inter se distinguuntur, vt patet assertionibus sequentibus: Ergo, &c. Secundo Significata omnium nominum simplicium (rationem aliquam realem, non secundam intentionem significantium) quæ non sunt synonyma, distinguuntur minimum ratione ratiocinata: Nomina perfectionum diuinarum sunt simplicia, & significantia perfectiones reales in Deo, nec tamen synonyma, vt dictum assert. 2. Ergo significata eorum nominum distinguuntur ratione ratiocinata. Minor constat. Maior probatur; quia eo ipso non tantum nomina, sed etiam formalia significata nominum differunt. Quomodo etiam intelligendi Magister, & alij superius relati, qui dixerunt, attributa diuina solum differre secundum nomina: loquuti enim sunt de significatis formalibus nominum, non de solis nominibus materialiter.

3 Assertio IV. Attributa diuina inter se, & ab essentia distinguuntur virtualiter, siue eminenter; non autem solum connotatione extrinseca rerum creatarum. Primam partem expressè docent Durandus in 1. d. 2. quæst. 3. num. 15. Henricus quodlib. 13. quæst. 1. Ferrariensis lib. 1. cont. gent. cap. 35. Goffredus apud Aureolum in 1. d. 8. q. 3. a. 1. Caietanus de ent. & essent. q. 12. Torres 1. p. q. 28. art. 2. disp. 2. part. 2. Fonseca lib. 5. Metaph. cap. 6. q. 6. sect. 3. Gregorius de Valentia cit. q. 13. p. 3. Molina, Bannes, Zumel loc. cit. Suarez 1. p. lib. 4. de Trin. cap. 4. Albertinus tom. 1. princ. 7. coroll. 1.

Differunt tamen: quia Henricus, Torres, & ferè

Ferrariensis distinctionem virtualem eandem faciunt cum fundamentali, qua nimirum res aliqua actu potest causare plures conceptus simplices, non synonymos; quomodo distinctio virtualis conuenit omnibus distinctis ratione ratiocinata; quandoquidem hæc omnis habebit fundamentum distinctionis in re ipsa, vt dictum. At verò Durandus, Goffredus, Caietanus, Fonseca, Molina, Valentia, Suarez, Albertinus, strictius, ac magis propriè eo nomine vtuntur; pro ea, quæ conuenit perfectioni simplici, æquipollenter, seu eminenter, continenti perfectiones in rebus alijs actu ex natura rei distinctas. Qua de causa etiam vocatur à nonnullis *virtualis ex natura rei*; quo sensu etiam nos in præsentis eo vocabulo vtimur.

4 Probatur assertio ex dictis. Quia essentia, & attributa diuina, licet re ipsa vnum sint, ob suam perfectionem, tamen æquipollent pluribus perfectionibus à parte rei distinctis in rebus creatis; nimirum essentia creatæ, eiusque perfectionibus accidentalibus omnibus, quæ secundum communem saltem rationem in Deo reperiuntur. Quod optimè etiam docuit S. Augustinus lib. 15. de Trin. c. 17. vbi ait: *Nec distent in eis (personis diuinis) ista, sicut in nobis aliud est memoria, aliud est intelligentia, aliud dilectio, siue charitas; sed vnum aliquid sit, quod omnia valeat.* Nec tamen ideò necesse est, omnes omnino perfectiones diuinas, etiam quasi partiales, & quæ ratione nostra quasi integram vnã quandam perfectam, & integram Dei perfectionem, vel etiam attributum, hoc modo strictè virtualiter inter se differre. Quia ratio entis & substantiæ, item ratio substantiæ & vitæ substantialis (ex communi philosophia) item vis actiua producendi Angelum, animam, & materiam primam (qualis in rebus creatis nullo modo reperitur) propriè non respondent pluribus perfectionibus, quæ in vnâ, & eadem re creatæ ex natura rei sint distinctæ; etsi quidem hæc cõmuni ratione dici possent, omnes diuinæ perfectiones inter se virtualiter distinguuntur: quia terminare possunt diuersos conceptus simplices, non synonymos, ad æquatè representantes eandem rationem obiectiuam: sicut etiam è contrario quædam perfectiones diuinæ partiales virtualiter strictè in Deo distinguuntur; vt vis producendi hominem, & equum, intellectio rerum naturalium, & supernaturalium, &c. vt rectè Gillius lib. 2. tract. 6. c. 8. quæ omnia magis ex sequentibus patescunt.

5 Et confirmatur assertio. Quia etiam in rebus creatis rectè subinde dici potest, vnã, & eandem perfectionem simplicem virtute continere perfectiones plurium, atque adeò virtualiter respectu diuersorum obiectorum distinguuntur; sicut sensus internus virtute quasi æquipollens sensibus externis singulis re distinctis: Intellectus tam sensui interno, quam externo; sol quoque vna perfectione indiuisibili continet virtute calorem, & siccitatem, iuxta S. Thomam lib. 1. cont. gent. c. 31. Eadem ferè ratione in eodem intellectu humano, ratio superior, & inferior; item intellectus practicus, & speculatiuus, sicut etiam voluntas vt natura, & vt libera est, virtute quasi æquipollent pluribus eiusmodi rationibus, & perfectionibus, quæ saltem in actibus diuersis eiusdem hominis re ipsa distinctæ reperiuntur. Propriū tamen est Dei vnã entitate simpliciter perfectiones adeò diuersas eminenter

continere, quæ in quolibet ente creato non possint non à parte rei esse distinctæ, vt est perfectio substantiæ, & veri accidentis; subiecti, & passionis; potentiaæ actiuæ, & actus secundi.

6 Secunda pars assertionis, diuinas perfectiones distinguuntur inter se, non solum connotatione extrinseca rerum creatarum, est contra Aureolum in 1. dist. 8. q. 3. a. 6. & d. 45. q. vn. a. 3. Ariminensem in 1. d. 8. q. 2. a. 2. Maioremq. 1. Petrum de Alliaco q. 6. a. 2. sed communis Doctorum, quos citauimus, speciatim S. Thomæ in 1. d. 2. q. 1. a. 2. vbi ait: *Quidam dicunt, quod ista attributa non differunt nisi penes connotata in creaturis; quod non potest esse.*

Declaratur. Nam vt aliqua distinguantur proprie ratione ratiocinata, adeoque cum fundamento in re, absque eo, quod à parte rei, adeoque sine operatione intellectus, inter ea villa sit actualis distinctio, triplex vniuersim esse potest fundamentum, seu ratio fundamentalis. Prima est perfectio rei æquipollentis pluribus; actu ex natura rei etiam in eodem subiecto distinctis; secunda perfectio rei, apta terminare plures conceptus sub rationibus obiectiuis separabilibus, saltem in diuersis subiectis; tertia est intelligibilitas obiectiuæ rei, sub alia, atque alia connotatione & respectu ad plura, actu, vel virtute distincta. Prior ille modus distinctionis vocatur virtualis strictè; secundus dici potest virtualis paulò latiori significato; tertius, absolute distinctio rationis penes connotata. Afferimus igitur, attributa, à toto genere loquendo, non distinguuntur sola eiusmodi connotatione creatarum rerum, siue interim necessariò ita omnia distinguuntur, nec adeò distinguuntur, sine respectu ad creaturas, siue non; de quo agemus quæst. seq. Nam etiam potentiaæ dicuntur distinguuntur per ordinem ad obiecta; & tamen non distinguuntur formaliter sola connotatione extrinseca obiectorum, sed formali quadam ratione intrinseca.

7 Probatum nunc ea pars assertionis, primum ex dictis. Quia iam antea, circa partem priorem assertionis, ostesum, perfectiones, & attributa diuina saltem pluraque differre virtualiter strictè; nimirum essentialiam, ac prædicata omnia essentialia, ab attributis omnibus, vt & hæc à se inuicem; v. g. sapientiam à bonitate, bonitatem à potentia, potentiam à iustitia, iustitiam à misericordia, &c. & sic de cæteris totalibus attributis; partim etiam de quibusdam partialibus loquendo, vt dictum: alias vero perfectiones quasi partiales eiusdem essentialitatis, & attributi, vt rationem entis & substantiæ, rationem substantiæ & viuentis, &c. constat itidem, distinguuntur virtualiter secundo modo; quia rationes formales earum perfectionum saltem in diuersis subiectis à se mutuo reipsa separabiles sunt: ratio enim entis à ratione substantiæ reipsa separata inuenitur in accidente; ratio substantiæ à viuente, in substantia inanimata, &c. Ergo cum hoc etiam fundamento attributa diuina inter se distinguantur, non possunt dici distinguuntur solum penes connotata extrinseca. Secundo. Si attributa diuina solum differunt penes extrinseca connotata, & non secundum proprias rationes illarum perfectionum per nomina significatas; tunc attributa ipsa formaliter constituerentur solum ea connotatione extrinseca; quo enim aliquid constituitur, eo ipso distinguitur; & e contrario: at hoc non videtur posse dici; quia tunc

attributa diuina non proprie essent in Deo; cum connotatio illa, qua intrinsece illa constitui dicuntur, non sit formaliter in Deo. Itaque si sapientia diuina, v. g. sola connotatione differt à iustitia, Deus in se non habebit propriam, & intrinsecam rationem iustitiæ, & sapientiæ; & sic de cæteris attributis loquendo. Tertio. Quanto maior est ratio distinguendi perfectiones in Deo, salua summa ipsius simplicitate, & identitate à parte rei, tanto magis est Deo tribuenda; tum quia maiorem arguit perfectionem diuinæ entitatis & simplicitatis; tum quia facilius, & melius defendi possunt contradicentes propositiones de eadem simplicissima entitate diuina, vt ex dictis colligitur: at verò ratio distinguendi perfectiones diuinas, absque sola connotatione illa, est maior, quam per solam connotationem, vt patet; nec tamen repugnat perfectissimæ simplicitati diuinæ, quam habet à parte rei; cum ea sit solum distinctio realis cum fundamento in re maiori, quam sit solum connotatio extrinseca: quorum prius quidem necessarium omnino est ad simplicitatem perfectam; hoc autem potius facit ad perfectionem simplicitatis, quam vt ei quocumque modo deroget, vt inferius dicitur: Ergo, &c. Addit S. Thomas loc. cit. etiam hanc rationem: *Quia ab æterno, creaturis non existentibus, etiam si nunquam futurae fuissent, fuit verum dicere, quod Deus est sapiens, bonus, & huiusmodi: de qua re dub. sequent.*

Cæterum contra hanc doctrinam, qua docuimus, perfectiones diuinas distinguuntur ratione ratiocinata, obijcitur primò. Omnis distinctio rationis ratiocinata minuit vnitatem, ac simplicitatem Dei, & perfectionum diuinarum; quia magis vnum sunt illa, quæ solâ ratione ratiocinante, quam quæ etiam ratione ratiocinata distinguuntur; magis etiam simplex est illud, quod à pluralitate & distinctione entium remotius est: ergo cum Deus sit maximè vnus & simplex, non potest esse capax eiusmodi distinctionis.

9 Respondetur negando antecedens. Ad probationem quantum ad vnitatem respondeo, eam veluti proprietatem consequi ens, ita vt tanto perfectius quodque sit vnum, cæteris paribus, saltem intensiue, vt ita dicam, quanto est perfectius ens: cum ergo Deus sit perfectissimum ens, & quidem tanto perfectius, quanto, salua vnitatis à parte rei, pluribus perfectionibus reipsa distinctis æquiualeat (in quo distinctio virtualis rationis ratiocinata consistit, vt dictum) sequitur ea distinctio non minui, sed augeri quasi intensiue perfectionem vnitatis in Deo; esto extensiuè ea ratione diminuatur, vt nonnulli loquuntur, quatenus id, quod sola ratione ratiocinante distinguitur, habet plures negationes diuisionis, nimirum secundum rem, & secundum rationem, quæ per se nihil facit ad perfectionem, cum etiam in rebus imperfectissimis cernatur, v. g. in quolibet in diuisibili. Idem dicendum de simplicitate, quæ eo perfectior est, quo res aliqua à parte rei vndiquaque simplicissima, pluribus, ac distinctis æquiualeat, vt dictum, quam proinde simplicitate minimè impedit pluralitas secundum rationem; alioqui punctum, aut instans habebit perfectionem simplicitatis, quam Angelus, quod est absurdum.

Obijcitur secundo. Simplicitati perfectæ aduer-

atur

fatur omnis compositio: sed ubi est vnum ex pluribus distinctis ratione, non potest non esse compositio (saltem secundum rationem: ergo etiam pluralitas, & distinctio illa secundum rationem aduersatur simplicitati diuinae.

Respondetur negando maiorem. Quia perfecta simplicitati non aduersatur, nisi compositio secundum rem, siue à parte rei: compositio autem secundum rationem Deo, eiusque perfecta simplicitati minimè repugnat; sed pertinet ad eius perfectionem, & ex ea prouenit, vt ex dictis colligitur: quam proinde compositionem Deo rectè concedunt Suarez 1. p. lib. 1. de Deo, cap. 4. num. 8. Vasquez d. 2. c. 2. Gillius lib. 2. tract. 4. cap. 14. & tract. 6. c. 6. vt pluribus dicitur quest. 3. dub. 1.

10 Obijcitur tertio. Si diuina perfectiones ratione ratiocinata distinguerentur, tunc non possunt verè ac formaliter in abstracto de se inuicem prædicari; sicut ob eandem causam in rebus creatis, non possumus in sensu formali dicere, rationalitas est animalitas, vegetabilitas est sensibilitas, item ratio superior est ratio inferior; tamen gradus metaphysici secundum multos, vt & ratio superior, ac inferior, non nisi ratione ratiocinata distinguantur.

Respondetur, concedendo loquendo de prædicatione formali loquendo saltem de attributis, quorum vnum secundum rationem nostram non pertinet intrinsecè ad rationem formalem alterius. Non enim verè sunt hæc propositiones in sensu formali, sed solum identico, sapientia est iustitia, iustitia est misericordia, misericordia est sapientia; & sic de cæteris eiusmodi attributis; vt dicitur quest. vltima.

Obijcitur quarto. Res omnino simplex, & à parte rei indiuisibilis, non postulat ex se diuersis conceptibus, ac sub diuersis rationibus formalibus concipi; sed potius ex se postulat, eo modo cognosci, quo est; Ergo si sub diuersis rationibus formalibus, propter imperfectiorem intellectus alicuius concipiatur, id non fiet cum fundamento ex parte rei, sed solum ex conditione intellectus cognoscentis, adeoque subsistentis quodammodo, & affingentis rei simplici plura, vbi plura non sunt.

Respondetur, negando consequentiam. Licet enim res simplex ex se præcisè non postulet ita imperfectè, & inadæquatè concipi, tamen ob suammet perfectionem, ab intellectu imperfecto, non potest aliter concipi; ac proinde ex se, & ratione suæ perfectionis obiectiua sufficit, & apta est terminare plures conceptus simplices, etiam primo intentionales, non synonymos. Et hoc ipsum est habere fundamentum distinctionis actualis per rationem; adeoque distingui ratione ratiocinata, siue ratione cum fundamento in re.

11 Sed in contrarium obijcitur quinto. Intellectus nihil distinguit, vbi non habet fundamentum distinctionis, saltem quo res ipsa simplex concipiatur relatè ad alia à parte rei distincta; alias enim cognoscit rem, vt est: Ergo inanis est illa distinctio rationis ratiocinantis, & rationis ratiocinatæ. Et hoc est argumentum Valquij loc. cit. ex quo rejicit distinctionem illam rationis ratiocinatæ, & ratiocinantis.

Respondetur, negando antecedens: loquendo de proprio fundamento distinctionis. Quando enim vnus & idem Socrates per rationem de seipso prædi-

catur; distinguit vtrique intellectus Socratem per modum subiecti, ab ipso, in quantum est prædicatum; & tamen ratio illa subiecti, & prædicati, respectu Socratis, nullum habet à parte rei fundamentum distinctionis, per quod vt sic referatur ad alia realiter distincta. Item quando eadem essentia hominis primo concipitur confusè, per modum definiti, postea distinctè per modum definitionis; nullum est peculiare fundamentum eiusmodi distinctionis, quo res eadem concipiatur, relatè ad alia realiter distincta; & tamen illa distinguuntur ratione: Ergo non omnis distinctio rationis habet verum eiusmodi, & proprium fundamentum in re; nisi hoc ipsum vocemus fundamentum quasi generale, quod ipsa potest, etiam in quantum à parte rei vna, & simplex est, à ratione aliter, atque aliter (secundum rationes saltem intentionales secundas) aliquo modo concipi, licet perfectionem huiusmodi obiectiuam non habeat, qua possit terminare plures conceptus simplices primo intentionales, non synonymos. Plura de hac re dubijs sequentibus.

D V B I V M I V.

An attributa, & perfectiones diuina distinguantur tantum per respectum ad creaturas; id est, solum ratione nostra, an etiam intellectu diuino & beatorum.

S. Thom. 1. p. q. 13. a. 4. ad 3.

Dvo requiruntur ad distinctionem actualem rationis ratiocinata; nimirum fundamentum distinctionis, & actualis distinctio per rationem. Fundamentum explicatum est dub. præced. modus verò actualis distinctionis inter attributa, & perfectiones diuinas, hoc dubio explicandus est. In hac autem re tria sunt controuersa Primum, vtrum attributa diuina possint distingui ratione; sine actuali respectu ad creaturas, quibus æquipolleant; nam vtrum aliqua esse, & distingui possint sine respectu ad creaturas veluti obiecta, siue terminos, quos respiciunt; vt est omnipotentia, omniscientia, ratio idè; quest. 6. dicitur. Secundum, vtrum attributa, & perfectiones diuina ratione distinguantur; etiam per intellectum Dei, & beatorum; an solum per intellectum nostrum seu Viatorum. Tertium, an perfectiones diuina fuerint ab æterno ratione distinctæ: quæ omnia sequentibus assertionibus explicabimus.

Assertio I. Perfectiones, & attributa diuina distingui possunt ratione, sine respectu actuali ad creaturas actu distinctas, quibus æquipolleant. Ita docet S. Thomas in 1. d. 2. q. vn. art. 3. vbi ait: *Quidam nomina dicuntur proprie de Deo, quæ quantum ad significata per prius sunt in Deo, quam in creaturis, vt bonitas, sapientia, & huiusmodi. Et horum diuersitas non nascitur per respectum ad creaturas, imo potius è conuerso. Quia ex hoc, quod ratio sapientia, & bonitas differunt in Deo, diuersificatur in creaturis bonitas, & sapientia, non tantum ratione, sed etiam re. Idem docet Capreolus in 1. d. 8. q. 4. a. 2. qui etiã plura loca S. Thomæ adducit; vt proinde credibile non sit, quod dixit Palatius in 1. d. 2. disp. 2.*